

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фундаментальних дисциплін та комп'ютерних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА

«12» 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Економіка

спеціальність

051 Економіка

відділення

економічне

(назва відділення)

2022 рік

Робоча програма

«Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальністю

051 Економіка

освітньо-професійна

програма

Економіка

«12» серпня 2022 року, - 15 с.

Розробник:

Оксана ПОГОРІЛА, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фундаментальних дисциплін і комп'ютерних технологій

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії фундаментальних дисциплін та комп'ютерних технологій

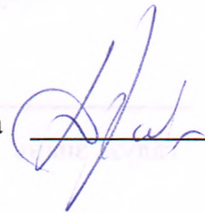

Е. Дібрівна

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов’язкова
Розділів – 2	Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Економіка	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		2-й
		Семестр:
		4-й
		Лекції:
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2,5	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	20 год.
		Практичні, семінарські:
		20 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		50 год.
		Вид контролю:
		підсумкова контрольна робота

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 40/50

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» є сформулювати уявлення про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, їхні властивості, вплив на життя і здоров'я людини, а також про способи попередження і ліквідації небезпек та знань щодо оптимального існування людини в екологічно безпечному навколишньому середовищі, розуміння механізмів взаємодії людини і довкілля, аналізу першочергових вимог для збереження генофонду людської популяції. Надані знання, уміння, здатності потрібні для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 01. Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки.

СК 02. Здатність обирати та застосовувати положення нормативних і правових актів чинного законодавства для якісного виконання завдань та обов'язків професійної діяльності.

СК 15. Здатність до розуміння необхідності запровадження систем раціонального використання природних ресурсів і охорони навколишнього середовища.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дана дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких загальноосвітніх предметів як: «Природничі науки» (Інтегрований курс) (Модуль «Технології», «Людина», «Біорізноманіття»)

4. Очікувані результати навчання

Програмні результати навчання (РН):

РН 02. Зберігати та примножувати досягнення, моральні та культурні цінності суспільства, пропагувати ведення здорового способу життя.

РН 09. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН 22. Уміння використовувати чинну нормативно-правову базу з питань охорони праці.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) та в процесі здійснення контролю самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, вирішення ситуаційних завдань, робота в Інтернеті тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Тема 1.1. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності людини

Мета і завдання навчальної дисципліни. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності людини. Модель життєдіяльності людини. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Теоретичні та методологічні основи БЖД. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію. Система «людина-життєве середовище». Поняття безпеки. Модель життєдіяльності людини. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Теоретичні та методологічні основи БЖД. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію.

Тема 1.2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності людини

Законодавча база БЖД: Закон України «Про охорону навколишнього середовища», Закон України «Про дорожній рух», Закон України «Про охорону здоров'я», Закон України «Про охорону праці». Законодавство з надзвичайних ситуацій. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Закон України «Про

загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Обов'язкові медичні огляди. Відповідальність за порушення законодавства. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки.

Тема 1.3. Захист людини від впливу шкідливих, небезпечних та вражаючих факторів техногенного характеру

Небезпека техногенного характеру. Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки. Пожежі та вибухи. Захист людини в повітряному транспорті, залізничному, морському та автотранспорті.

Тема 1.4. Захист людини від несприятливих факторів соціально-політичного характеру

Закономірності виникнення соціально-політичних небезпек. Джерела конфлікту. Соціально-небезпечні вірусні інфекції людини (соціальні хвороби), епідемії. Соціальні небезпеки: бродяжництво, проституція, вандалізм та натовп, суїцид, алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія. Ситуації кримінального характеру.

Тема 1.5. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності

Концептуальні основи державної безпеки. Загальні аспекти управління безпекою життєдіяльності. Апарат управління безпекою життєдіяльності. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності. Нагляд і контроль у галузі безпеки життєдіяльності.

Розділ 2. Основи охорони праці

Тема 2.1. Загальні питання охорони праці

Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

Тема 2.2. Правові основи охорони праці. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

Тема 2.3. Навчання з питань охорони праці

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.

Тема 2.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві.

Тема 2.5. Основи фізіології та гігієни праці

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Повітря робочої зони. Робоча зона та повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних

випромінювань та електричних і магнітних полів. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

Тема 2.6. Основи виробничої безпеки. Електробезпека

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і кріогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт. Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми.

Тема 2.7. Пожежна безпека

Основи пожежної безпеки. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівникам.

8. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	усього				
л		сем	п	с.р.	л	
Розділ 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності						
Тема 1.1.-1.2. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності людини. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності людини.	17	2	2			13
Тема 1.3. Захист людини від впливу шкідливих, небезпечних та уражаючих факторів техногенного характеру.	9	2	2			5
Тема 1.4. Захист людини від несприятливих факторів соціально-політичного характеру.	10	2	2			6
Тема 1.5. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності.	9	2	2			5
Разом за розділом 1	45	8	8			29
Розділ 2. Загальні питання охорони праці						
Тема 2.1. Загальні питання охорони праці	4	2				2
Тема 2.2. Правові основи охорони праці. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві.	7	2		2		3
Тема 2.3. Навчання з питань охорони праці	7	2		2		3
Тема 2.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	6	2		2		2
Тема 2.5. Основи фізіології і гігієни праці	6	2	2			2
Тема 2.6.-2.7. Основи виробничої безпеки. Електробезпека. Пожежна безпека.	13	2	2			9
Разом за розділом 2	43	12	4	6		21
Підсумкова контрольна робота	2	-	-	2		-
Усього годин	90	20	12	8		50

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
Розділ 1		
1.	Тема 1.1.-1.2. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності людини. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності людини. Поняття «безпека». Система «людина-життєве середовище». Поняття небезпеки. Основи національного законодавства з безпеки життєдіяльності. Законодавчі та нормативні акти з безпеки життєдіяльності. Система правового захисту та нагляду за дотриманням правової безпеки. Обов'язкові медичні огляди. Відповідальність за порушення законодавства. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки.	2
2.	Тема 1.3. Захист людини від впливу шкідливих, небезпечних та вражаючих факторів техногенного характеру. Захист людини в повітряному транспорті. Захист людини в залізничному транспорті. Захист людини в морському транспорті. Захист людини в автотранспорті. Небезпека техногенного характеру. Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки.	2
3.	Тема 1.4. Захист людини від несприятливих факторів соціально-політичного характеру. Соціальні небезпеки: бродяжництво, проституція, вандалізм та натовп, суїцид, алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія. Ситуації кримінального характеру. Закономірності виникнення соціально-політичних небезпек. Джерела конфлікту.	2
4.	Тема 1.5. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності Апарат управління безпекою життєдіяльності. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності. Нагляд і контроль у галузі безпеки життєдіяльності.	2
Розділ 2		
5.	Тема 2.5. Основи фізіології та гігієни праці Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Повітря робочої зони. Робоча зона та повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів.	2
6.	Тема 2.6.-2.7. Основи виробничої безпеки. Електробезпека. Пожежна безпека Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.	

	Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Основи пожежної безпеки. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.	2
	Разом	12

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Розділ 2		
1.	Тема 2.1.-2.2. Вступ. Загальні питання охорони праці. Правові основи охорони праці, державний нагляд за охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Атестація робочих місць за умовами праці. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Інструктажі з питань охорони праці.	2
2.	Тема 2.3. Навчання з питань охорони праці Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.	2
3.	Тема 2.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Аналіз травматизму та професійних захворювань на виробництві.	2
4.	Підсумкова контрольна робота	2
5.	Разом	8

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
Розділ 1		
1.	Тема 1.1. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності людини Мета і завдання навчальної дисципліни.	8

	Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності людини. Проблеми БЖД людини і всього суспільства. Поняття небезпеки.	
2.	Тема 1.2. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності людини Законодавча база БЖД: Закон України «Про охорону навколишнього середовища», Закон України «Про дорожній рух», Закон України «Про охорону здоров'я», Закон України «Про охорону праці». Законодавство з надзвичайних ситуацій. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Обов'язкові медичні огляди. Відповідальність за порушення законодавства. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП).	5
3.	Тема 1.3. Захист людини від впливу шкідливих, небезпечних та вражаючих факторів техногенного характеру Небезпека техногенного характеру. Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки. Пожежі та вибухи. Захист людини в повітряному транспорті, залізничному, морському та автотранспорті.	5
4.	Тема 1.4. Захист людини від несприятливих факторів соціально-політичного характеру Закономірності виникнення соціально-політичних небезпек. Джерела конфлікту. Соціально-небезпечні вірусні інфекції людини (соціальні хвороби), епідемії. Соціальні небезпеки: бродяжництво, проституція, вандалізм та натовп, суїцид, алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія. Ситуації кримінального характеру.	6
5.	Тема 1.5. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності Концептуальні основи державної безпеки. Загальні аспекти управління безпекою життєдіяльності. Апарат управління безпекою життєдіяльності. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності. Нагляд і контроль у галузі безпеки життєдіяльності.	5
Розділ 2		
6.	Тема 2.1. Вступ. Загальні питання охорони праці Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.	2
7.	Тема 2.2. Правові основи охорони праці. Державне управління охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових	3

	актів з охорони праці. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорона праці. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП. Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації. Служба охорони праці підприємства. Основні завдання, функції служби працівників служби охорони праці.	
8.	Тема 2.3. Навчання з питань охорони праці Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.	3
9.	Тема 2.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.	2
10.	Тема 2.5. Основи фізіології та гігієни праці Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Основні світлотехнічні визначення. Загальний підхід до проектування систем освітлення. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних.	2
11.	Тема 2.6. Основи виробничої безпеки. Електробезпека Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок:	5

	електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.	
12.	Тема 2.7. Основи пожежної безпеки Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.	4
13.	Разом	50

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При вивченні дисципліни використовуються презентації у програмі PowerPoint та навчально-інформаційне середовище MOODLE.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1				Тематична	Розділ 2					Тематична	Підсумкова к.р.	II семестр
Т 1.1, 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5		Т 2.1, 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6, 2.7			
СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3	СЗ 4		ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	СЗ 5	СЗ 6			
Максимальна оцінка - 12 балів												
Мінімальна оцінка – 1 бал												

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Кодекс законів про працю України.
2. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII (Редакція станом на 12.01.2022)
3. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII (Редакція станом на 14.08.2021)
4. Закон України «Про пожежну безпеку» від 17.12.1993 № 3745-XII (Редакція станом на 01.07.2013)
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 08.02.1995 № 39/95-ВР (Редакція станом на 01.01.2022)
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 № 4004-XII (Редакція від 28.12.2015)
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV (Редакція станом на 12.01.2022).

Підручники (навчальні посібники)

1. Запорожець О.І., Безпека життєдіяльності. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 448 с.
2. Запорожець О.І., Халмурадов Б.Д. та ін., Безпека життєдіяльності. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 448 с.

3. Атаманчук П.С. Основи охорони праці. Підручник. – К.: ЦУЛ, 2011. – 224 с.
4. Вахонєва Т.М. Основи охорони праці в Україні. Підручник. – К.: Дакор, 2019. – 505 с.
5. Грибан В.Г. Охорона праці. Підручник. – К.: ЦУЛ, 2011. – 280 с.
6. Грищук М.В. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Кондор, 2014. – 240 с.

ДОПОМІЖНА

1. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
2. Голінько В.І. Г 60 Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Офіційний сайт Держслужби Україниз питань праці: <http://www.dsp.kiev.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Офіційний сайт служби Державної служби України з надзвичайних ситуацій: <https://dsns.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України: <http://www.fssu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України: <https://www.rada.gov.ua/>
6. Міністерство екології та природних ресурсів України: <http://www.menr.gov.ua>
7. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи: <http://www.mns.gov.ua>
8. Рада національної безпеки і оборони України: <http://www.rainbow.gov.ua>

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»
Для денної форми здобуття освіти**

Робочою програмою дисципліни передбачено вивчення 2-х розділів обсягом 90 годин (3-х кредитів ЄКТС):

1 розділ – 1,5 (45 год.);

2 розділ – 1,5 (45 год.).

Робочою програмою дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути: усне опитування; письмова контрольна робота; тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії); перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- вміння використовувати формули;
- правильність обчислень;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти:

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарських, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань здобувачів освіти
I. Початковий	1 бал	Студент (студентка) має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі поняття курсу «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», що стосуються програмного матеріалу
	2 бали	Студент (студентка) намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням конспекту володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»)
	3 бали	Студент (студентка) відтворює окремі поняття; називає окремі визначення та основні законодавчі акти з охорони праці та безпеки життєдіяльності; за допомогою конспекту фрагментарно визначає їхні ознаки
II. Середній	4 бали	Студент (студентка) з використанням підручника дає визначення окремих понять, називає та неповно характеризує визначення з безпеки життєдіяльності та охорони праці та нормативно-правових актів з охорони праці
	5 балів	Студент (студентка) самостійно дає визначення окремих понять, називає та неповно характеризує визначення з охорони праці та нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності; з використанням конспекту відтворює навчальний матеріал
	6 балів	Студент (студентка) самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал; за допомогою викладача аналізує визначення з безпеки життєдіяльності та охорони праці та нормативно-правових актів з безпеки життєдіяльності та охорони праці; наводить приклади; намагається робити окремі висновки
III. Достатній	7 балів	Студент (студентка) самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал; розкриває суть понять; формулює неповні висновки
	8 балів	Студент (студентка) відповідає на поставлені запитання; дає порівняльну характеристику визначенням з безпеки

		життєдіяльності та охорони праці та нормативно-правовим актам з охорони праці; намагається виявляти причинно-наслідкові зв'язки; розв'язує типові ситуаційні задачі
	9 балів	Студент (студентка) вільно відповідає на поставлені запитання; самостійно розв'язує типові життєві та ситуаційні задачі; чітко формулює висновки
IV. Високий	10 балів	Студент (студентка) обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; самостійно аналізує і розкриває суть охорони праці на виробництві, узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки; розв'язує життєві та ситуаційні задачі
	11 балів	Студент (студентка) логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах навчальної програми; самостійно аналізує і розкриває ознаки і визначення з безпеки життєдіяльності та охорони праці та нормативно-правових актів з охорони праці; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; самостійно користується положеннями з безпеки життєдіяльності та охорони праці; ознайомлений про діяльність системи управління охороною праці на виробництві та в державі; робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки
	12 балів	Студент (студентка) виявляє міцні та глибокі знання за програмою, може вести дискусію з конкретного питання з використанням визначень та нормативно-правових актів з охорони праці, виявляє особисту позицію щодо ситуацій на виробництві, вміє їх розв'язувати, самостійно користується різними джерелами інформації; робить логічно побудовані та аргументовані висновки з посиланням на правові акти, використовує знання про протипожежні заходи та безпеку на виробництві у майбутньому.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною школою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20

